

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת ויצא תשפ"ב לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף רנ"ו

סב.) עם הדומה לחמור ע"כ. ופירשו המפרשים דלכן זולזל כעת בנעריו, בבנו ישמעאל, ותלמידו אליעזר שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים. כי בדרך כלל כאשר מתרמי לאדם הפסד גדול, הוא מתנחם במה שנשאר לו עדיין. וכמו כן היה מקום לאברהם להתנחם, אשר אם כי ניטל ממנו בנו אהובו יצחק, עדיין נשאר לו בן ישמעאל, ותלמיד חביב כבן אליעזר, ואין הקרבת יצחק אבידה כל כך גדולה לפניו, על כן רצה להפגין גודל אהבתו ליצחק בנו, שאין לו אלא בן יחידי אחד, כי הנערים הללו שנשארו הם בעיניו שני בהמות חמורים ביחס ליצחק בנו, ויצחק הוא בנך יחידך דייקא.

ודימה את הגויים שהם עם הדומה לחמור, והיינו כי בשעה שאדם רוצה לילך ממקום למקום, ואי אפשר לו לילך דרך רחוקה כל כך ברגליו, הוא רוכב על החמור שיגיענו למחוז חפצו. ואם כי יושב על החמור ימים רבים, מכל מקום לא יעלה על דעתו שיש לו איזה קשר עם החמור, אלא החמור אמצעי להביא אותו למחוז חפצו. ויסופר על ילד אחד שראה לראשונה אדם רוכב על החמור, ורץ לומר לאביו כי מסתובב בחוץ אדם פלאי, שחציו צורת אדם וחציו צורת בהמה, כי חשב שהאדם הוא מקושר ומחובר יחד עם החמור לגוש אחד.

ועל דרך זה בן ישראל, עיקרו הוא נשמתו חלק אלקי ממעל, אך אי אפשר להוריד למטה נשמה לעצמה, על כן נברא עבורו חומר הגוף, ובו נותנין את הנפש, שהגוף יסדר לו הכל, ויוליכנו ממקום למקום, כדי שיוכל לעבוד את קונו. ושורש הנשמה ניתן במוחו, הנשמה שבמוחי, ששם שורש הדעת והתבונה, וזהו עצם האדם, והגוף שלו הוא רק החמור שעליו הוא רוכב. לא כן הגוי שאין לו שום השגות,

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח-י). כבר דקדקו המפרשים על כפל הלשון של 'ויצא', ושוב 'וילך', ולכאורה תיבת 'וילך' מיותר. ואם רצה לכתוב וילך, אז ויצא מיותר, והוי ליה למימר וילך יעקב מבאר שבע חרנה. ובאמת כל הפסוק כולו מיותר, שהרי כבר נאמר לעיל (כח-ה) וילך פדנה ארם.

ונראה דהנה בתורת משה (פ' לך מא:): כתב לפרש הפסוק, ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם והוא יושב בסדום (יד-יב), דהנה בכמה מקומות פירש רש"י דלא שייך קיחה באנשים אלא בדברים, שלקח את לבו, וכמו שפירש (במדבר טו-א) ויקח קרח, משך ראשי סנהדראות שבהם בדברים כמו שנאמר קח את אהרן (במדבר כ-כה), קחו עמכם דברים (הושע יד-ג). והענין הוא כי אפילו יקח האיש על כרחו ממקום למקום, מכל מקום איננו אלא טלטול גוש עפר, אבל דעתו ומחשבתו שהוא עיקר אישיותו לא לקח, כי מחשבתו נשאר במקום שהיה מתחלתו. אלא אם כן לקחו בדברים, שיתן לבו ורצונו למקום ומדריגה שלקחו לשם. [והוא על דרך שפירשו על בשר אדם לא ייסך (שמות ל-לב), כי הגוף אינו האדם בעצמו אלא מחשבתו ורצונו, והגוף הוא רק בשר האדם ע"כ]. והנה לוט נסע מקדמונו של עולם ולא חפץ בחברת אברהם, אך חפץ בסדום ובחר לו ארץ הככר. ולכן כשנשבה אמר ויקחו את לוט בן אחי אברם, אך בכל זאת והוא יושב בסדום, אף על פי שנשבה גופו, מכל מקום בכל מקום שהוא, עודנו יושב בסדום, כי שם מחשבתו ודעתו ולא נלקח משם ע"כ.

ולבאר הדברים ביתר ביאור, מצינו בפרשת העקדה, שאמר אברהם אל נעריו, שבו לכם פה עם החמור, ואני והנער נלכה עד כה (כב-ה). ואמרו חז"ל (יבמות

אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי (מא-גא). ולכאורה יש להבין מהו השבח בזה ששכח בית אביו, בית של תורה ומדות טובות. אך יש בזה מוסר השכל בדרכי עבודת ה', כי לכל אדם יש מאורעות שונות שעוברים עליו בימי חייו, זמני ירידה וטירדות שונות בחוסר הצלחה, ובה תולה שוב כל המאורעות שנתהוו לו אחר כך, ואינו נותן מרגוע לנפשו, כי לולא אירע לו מקרה זו, כמה טובה היה לו בשדוכים ובפרנסה ובגידול בנים וכו', וזה מביאו לדכאון רוח שלא יוכל לעמוד ולהתקומם.

וכן היה אצל יוסף שהורד מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, נתלש מבית אביו יעקב ושבטי י-ה, למצרים ערות הארץ, יחידי בודד. ולא עוד אלא שוב בא עליו עונש מאסר י"ב שנה בבור. ואם יעורר דעתו תמיד ויתן לנגד עיניו הקדושה והחמימות שיש כעת בבית אבותיו, ולולא שמכרוהו אחיו גם הוא היה כעת יחד עמהם שם בבית, יבוא לידי עצבות ודכאון ויוניח עבודתו עבודת קונו, וחננו ה' דיעה ובינה ליתן קץ לדבר, לשכוח מה שעבר עליו, ולהסיח דעת ממנו, ולהתחיל חיים חדשים כאילו הוא נולד מעיקרא שם במצרים, ובה חיזק רוחו, ואמר לעצמו אנן פועלי דיממא אנן (עירובין סה.), וכל יומא עביד עבידתיה, ואין לו להרהר ולשום לב על העבר אשר היה ועל העתיד שיהיה עוד, אלא לעשות עבודת ה' שהוטל עליו מאת ה' במצבו שהוא נמצא בו. וכאשר נולד לו בנו בכורו קראו מנשה, והודה לה' הטוב שעלה בידו לשכוח כל זאת, כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי, כדי שלא יטרידנו הזכרונות הטובות משלעבר.

וכמו כן ביעקב אבינו, אשר מן השמים הזמינו לו לעזוב בית אביו ובית רבותיו, על ידי שעשו אחיו מתנכל להמיתו, וירד מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, משבעים שנה להיות יושב אהל באהלה של תורה, לעזוב הכל ולהיות רועה צאן בבית לבן הארמי אשר בקש לעקור את הכל. אם היה זוכר תמיד ימיו הטובים בימי השלחה, היה שבור ורצוף ומתאנח, והיה חסר אצלו שמחת החיים, אשר אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה (שבת ל:). על כן הסיח דעתו מכל העבר, ומה מצעדי גבר כווננו, להיות נמצא מהיום בבית לבן, הכל הוא בחשבון מופלא מן השמים, ועשו היה רק השליח לזה, ומעתה מוטל עליו יום יום לעבוד את קונו במצבו שהוא נמצא בו, וכמו שאמר יוסף כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי. ועל כן אמר יוצא יעקב מבאר שבע, שהסיח דעתו מכל ימי השלחה שהיה לו פעם בבאר שבע, קיבל עליו גזירת השמים לעובדו מכאן ולהלאה בבית לבן. ואמר 'וילך חרנה', ומבואר באור החיים הק'

הוא מקושר עם גופו וחומריו להיות לאחדים, ועל כן הוא 'עם הדומה לחמור', שהוא וחומריו אחד הם. לא כן בני ישראל, הגוף הוא רק המרכב שלו, אבל האדם עצמו נמצא רק במקום שמחשבתו שם. ולכן מצינו לגבי יום טוב שני, דתליא בדעתו לחזור, דאם אין דעתו לחזור אין לו עוד קשר עם המקום אשר יצא משם, ואם דעתו לחזור נוהג כמקום ההוא, שעדיין לא יצא משם.

וכתב עוד בחתם סופר, דעל דרך זו הוא בהיפוך ולטובה, כתיב (דברים יא-כא) למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה, והוקשה להרמב"ן לפי הספרי דמייתי רש"י, דקרא ושמתם את דברי אלה על לבבכם, קאי אלעיל ואבדתם מהרה ותגלו בגלות, ואפילו הכי ושמתם את דברי אלה, שלא יהיו חדשים עליכם כשתחזור. וקשה אם כן איך יוצדק על זה למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה, הא בגלות קעסיק ובא. ולהנ"ל ניחא אף על פי שעל כרחינו אנו בגולה גופינו, אבל לא מחשבותינו, ובכל מקום שאנחנו יושבים אנו יושבים על האדמה הקדושה במחשבותינו ע"כ.

ואם כן לפי זה צריך ביאור, שהרי כאשר יצא יעקב לחוץ לארץ מחמת אונס הריגה של עשו, בודאי היה דעתו לחזור לארץ ישראל, ואיך מכנה הכתוב הליכה זו של יעקב בתואר יציאה מבאר שבע, שאמר 'ויצא' יעקב מבאר שבע, הרי רק גופו הלך, אבל במחשבתו עדיין נשאר קשור לארץ הקדושה.

אמנם יעקב אבינו זכה להמשיך קדושת ארץ ישראל גם שלא במקומה, וכמו שאמרו (חולין צא:) שנעקר הר המוריה למקומו. ובכל מקום שהלך יעקב הולך עמו קדושת ארץ ישראל. ומבואר ברש"י שכאשר יצא צדיק מן העיר פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה, ופירש בקדושת לוי שההוד של קדושת הארץ פנה והלך עמו יחד בכל מקום שהיה נמצא ע"ש. וממילא מתייחס שפיר לשון יציאה ליעקב ביציאתו מבאר שבע, כי גם דעתו ואישיותו יצא משם, שהרי פינה קדושתה של באר שבע להוליכה עמו. וזהו שאמר 'ויצא יעקב מבאר שבע', שהיתה יציאה גמורה גם במחשבתו ודעתו, ואמר בטעמו כי 'וילך חרנה', באר שבע וקדושתה הלכה לחרן להיות במחיצתו של יעקב תמיד.

*

ויש לומר בזה עוד, על פי מה שביארנו במקום אחר (עין שמן ראש חלק ראשון השלם פ' מקץ תקפב:) מה שמצינו ביוסף שכאשר נולד לו בנו הבכור קראו מנשה, כי נשני

שזהו מלשון חרון אף ע"ש. ואמר שהלך מאתו החרון שהיה לו על עשו ועל מצבו שגרם לו, אלא קיבל הכל בשמחה לעבוד את ה' בכל מקום שלבו של הקב"ה חפץ.

*

ואמר הכתוב שוב, ויפגע במקום וילך שם כי בא השמש וגו' (כח-יא). ונראה דאיתא בגמרא (ברכות ז.) שבקש משה מה' להודיעו דרכיו [מנהג מדת משפטיו] ונתן לו שנאמר (שמות לג-ג) הודיעני נא את דרכך. אמר לפניו, רבונו של עולם מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו, יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו. אמר לו, משה, צדיק וטוב לו צדיק גמור, צדיק ורע לו צדיק שאינו גמור, רשע וטוב לו רשע שאינו גמור, רשע ורע לו רשע גמור. ופליגא דרבי מאיר, דאמר רבי מאיר שתיים נתנו לו ואחת לא נתנו לו, שנאמר (שם לג-ט) וחנותי את אשר אחון [את אשר יכמרו רחמי עליו לשעה], אף על פי שאינו הגון [כדאי], ורחמתי את אשר ארחם, אף על פי שאינו הגון ע"כ.

ופירש במהרש"א כי צדיק שאינו גמור, הקב"ה נפרע ממנו בעולם הזה על עונותיו המועטות, כדי לזכותו לעולם הבא. ולעומת זה רשע שאינו גמור, הקב"ה נותן לו את שכרו על זכיותיו המועטות בעולם הזה כדי להפרע ממנו לעולם הבא ע"כ. והיינו כי הטוב שיש להרשע היא הרעה היותר גדולה לפניו, שבזה מאבד זכותו לעולם הבא, אשר יפה שעה אחת קורת רוח בעולם הבא מכל חיי עולם הזה, ורק למראה עיניו היא טוב, כי ההפסד שכרוך בה היא הרבה יותר. ולעומת זה הרע שיש להצדיק היא היותר טובה שיתכן לו, שבזה מוצא חלקו לעולם הבא בשלימות. ואמרו (שם ה.) שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל, וכולן לא נתנן אלא על ידי יסורין, אלו הן, תורה וארץ ישראל והעולם הבא ע"ש.

והנה כאשר בקש משה מה' להודיעו לו דרכיו, אמר הודיעני נא את דרכך. והענין הוא, כי לכאורה הלא משה נתגלה לפניו הכל, גם מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, ולמה לא השכיל להבין גם מדת משפט של ה', שהוצרך לבקש להודיעו דרכיו. אך איתא בגמרא (ראש השנה כא:.) אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים (תהלים יב-ז). רב ושמואל, חד אמר חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד, שנאמר (שם ח-ו) ותחסרהו מעט מאלקים [סיפיה דהאי קרא דרשי רב ושמואל, מזוקק שבעתים, שבע שביעות, והם חמשים חסר אחת שנמסרו למשה, למדנו שחמשים נבראו, שהרי מעט נחסר מאלקים] ע"כ. הרי דשער החמשים של

בינה לא זכה גם משה להשיג. ועומק השגה זו של מדת משפט ה' בצדיק ורע לו ורשע וטוב לו, היא דקה מן הדקה, שתלויה בשער הנו"ן, וזה לא השיג משה, ועל כן הוצרך לבקש מה' הודיעני דרכך. ועל כן אמר הודיעני נא את דרכך, הזכיר אותיות נו"ן ואל"ף, כי נו"ן שערי בינה נבראו, ואחד חסר מהשגתו, ועל כן ביקש שעל כל פנים נקודה זו שנעלם ממנו יודיענו ה'. ולדעת רבי יוחנן נתן לו בקשתו, ולדעת רבי מאיר לא נתנו לו, כי זהו למעלה מהשגת האדם. ועל זה נאמר (תהלים קמו-ה) לתבונתו אין מספר. שבעולם הזה יש מספר לתבונה, שהם חמשים שערי בינה, אבל לתבונתו אין מספר.

ושמעתי לפרש בשם הגה"צ בעל חוקי חיים זצ"ל, האדמו"ר משומרי אמונים, שאמר ה' לאדם הראשון שמעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, והנחש אמר לחוה (בראשית ג-ד) לא מות תמותון, כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים יודעי טוב ורע. והיינו כי בעולם הזה נבראו רק חמשים שערי בינה, וגם מזה לא נמסרו כולם להשגת בני אדם, אלא ותחסרהו מעט מאלקים, רק מ"ט שערים, ולכן השגתו קצרה להבין ולהשכיל סיבת צדיק ורע לו ורשע וטוב לו. ואמר הנחש כי ביום אכלכם מעץ הדעת, תתרבה בכם הדעת וההשגה, ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים, לא ותחסרהו מעט מאלקים אלא תהיו כאלקים, ואז תהיו יודעי טוב ורע, להשיג גם הענין של רשע וטוב לו וצדיק ורע לו ע"כ.

ובזה נבוא לענינינו, כי יעקב אבינו נודמן לפניו כעת לראשונה לראות בעיניו איך צדיק ורע לו ורשע וטוב לו, שיעקב הצדיק שלא מש מאהלה של תורה כל ימיו, וי"ד שנה לא שכב במטה בלילה, וכעת הוא עומד מחוסר מכל בתוך יער מוקף חיות רעות, עד ששכיבתו הוא על הארץ, ולעומת זה אחיו עשו הרשע לא חסר לו כלום, הוא נשאר בבית אבותיו בלי מחסור. ועלה בלבו תלונה להבין דרכיו של מקום, זו תורה וזו שכרה, וילך שם כי בא השמש, היה במחשבתו תלונה איך בא ושקעה שמש הצלחתו, להיות כל כך בשפל המצב. ואמר ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו, הלא המקום ההוא הוא הר המוריה, אשר שם עבדו ה' אבותיו אברהם ויצחק, שהעלה אברהם את בנו יצחק לעולה, והוא יעקב הולך בדרכי אבותיו, ואך הוא נמצא בשפל המצב כזה. ואיתא ברש"י משם רועה אבן ישראל (בראשית מט-כד), אב"ן לשון נוטריקון אב ובן ע"ש. ולקח יעקב מאבני המקום, העבודה של האב והבן במקום הזה, וישם מראשותיו, להתבונן בראשו פשר דבר מפני מה צדיק ורע לו.

וְכִדִּי להפיס דעתו של אותו צדיק נתגלה אליו ה' בחלום הלילה להודיעו דרכיו, נקודה שגם משה רבינו לא השיג, כי השגה זו היא משער הנו"ן של בינה, שלא זכה גם משה לזה, ותחסרהו מעט מאלקים. ולכן בגילוי זה ליעקב כתיב 'והנה ה' נצב עליו', להודיעו דרכיו אשר זהו רק בהשגת אלקים, ולא ניתנה להשגת בני אדם להבין במילואה. והסביר לו כי כל הצער שעובר כעת אין זה רע, אלא תכליתו טובה עצומה, כי עומד מוכן לו ולזרעו ארץ ישראל שאינה נקנית אלא ביסורין. ואמר לו 'הארץ אשר אתה שוכב עליה', שאתה נמצא בשפל המצב כזו להיות שוכב על ארץ, בזה תזכה כי הארץ הזאת 'לך אתגנה ולזרעך', קיפל הקב"ה כל ארץ ישראל תחתיו, ותהא נוחה ליכבש לבניו (חולין שם), כי ארץ ישראל נקנית ביסורין.

וְהִ' אמר לו, והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך, והשבותיך אל האדמה הזאת, כי לא אעזובך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך. הן אמת שאתה עומד ומתפלל להנצל מצרת עשו שתוכל לחזור לבית אביר, אבל מה' מצעדי גבר כוננו, אתה לא עוזב את ביתך בשביל עשו, הוא רק שליח מלמעלה, כדי שתצטרך לירד לביתו של לבן להעמיד תולדות, ומעשה אבות תהיה סימן לבנים, שיוכלו להתנהג בקדושה גם בהיותם בסביבתו של לבן הארמי שבקש לעקור את הכל. וממילא לא שייך שיתקבל תפלתך כעת לשוב למקומך, אבל תפלתך הועיל, כי אנכי אהיה עמך ושמרתיך בכל אשר תלך, ולא אעזובך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך', רומז על מה שהודעתך דרכי ה' ששורשם משער הנו"ן של בינה.

והראה לו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (כח-יב), כי גם עולם הבא נקנית ביסורין, וכל צער וחלישות דעת שהאדם עובר למטה, מוכנת לפניו למעלה בשמים עוד חלק בעולם הבא. וכאשר 'סולם מוצב ארצה', רומז על נפש האדם (עיין אור החיים הק'), כאשר מוצב מושפל לארץ, כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו, כנגדו 'ראשו מגיע השמימה', לקנות בזה חלק למעלה בשמים בחלקו לעולם הבא.

וכאשר שמע זאת יעקב, וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם (כט-א), כי מי שנפשו מרה עליו הוא שוכב במטה או עומד ויושב. אבל מי שהוא מלא שמחה הוא רוקד ומגביה עצמו מתוך שמחתו, 'וישא יעקב רגליו', וככה הלך ארצה בני קדם. ולכן לא מצינו בכל הפרשה שיבוא יעקב לידי כעס ומרירות ממעשיו של לבן, שעבד שבע שנים עבור רחל ונתן לו את לאה, ובכל עסקיו החליף משכורתו עשרת מונים, והוא בהיות שאמר לו ה' והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך, אי אפשר לשום נברא להרע לו, וממילא השיג בכל מה שעובר כי לטובה היא, שהרי ה' עומד אצלו ומשמרו, ואין כל בריה יכול להרע לו, ובודאי בזה טמון טובתו האמיתית.

וכאשר השיג יעקב אז גודל התועלת הכרוכה ביסורין אלו, שעל ידה יזכה לארץ ישראל לנחלה, וחלקו לעולם הבא יתעלה, ומה שצדיק ורע לו, היינו רק למראה עינים, אבל רב טוב גנוז בגויה. על כן כאשר 'וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש הוי"ה במקום הזה', כעת נתגלה לי שגם במקום הזה, שאני שוכב ערטלאי על הארץ, אין זה אלא רחמים נסתרים הבאה משם הוי"ה, 'ואנכי לא ידעתי', דבר זה לא ידעתי עד עתה, לא השגתי גודל התועלת שיש ביסורין, שרק על ידם זוכין למתנות טובות.

ועל דרך זה יש לכל אחד להתחזק בכל המצבים שעובר, וללמוד מיעקב איך קיבל הכל בשמחה, ולא זזה השכינה ממנו כל הימים, אשר אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה. ויש לידע כי הכל מושגח, ואין אדם נוגע במוכן לחבירו, ולברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בה.

הגליון הזה נתנדב על ידי

מוה"ר ר' ברוך מרדכי רייך הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו החתן פנחס ג"ל למול טוב	מוה"ר ר' אברהם יהודה האפפמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב	מוה"ר ר' מיכאל דוב שטרייכער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו למול טוב	לע"ג הר"ר יצחק שלום ב"ר משה ע"ה נפטר י"ז כסלו תשס"ב לפ"ק - ת.נ.צ.ב.ה. נתנדב ע"י בנו מוה"ר ר' אשר אנשיל בינעט הי"ו
מוה"ר ר' שמחה ראזענפעלד הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בתו למול טוב	מוה"ר ר' לוי מיכאל גראס הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בנו למול טוב	מוה"ר ר' יוסף אלי קנאפפלער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בתו למול טוב	מוה"ר ר' שמואל דוד פישער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בנו למול טוב
מוה"ר ר' יונה ב"ר לעפקאוויטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלחת בנו למול טוב	מוה"ר ר' יצחק דייטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' משה יעקב שאלאמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' שמשון ב"ן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב